

Пояснювальна записка
до проєкту рішення обласної ради про Комплексну
Програму підвищення конкурентоспроможності Чернігівської області на
2021-2027 роки «Чернігівщина конкурентоспроможна»

Одним із основних пріоритетів та передумовою забезпечення стійкого економічного і соціального розвитку є підвищення конкурентоспроможності області, ефективне використання її конкурентних переваг, потенціалу та можливостей.

Конкурентоспроможність регіону ґрунтується на його здатності займати і утримувати стійкі позиції на різноманітних сегментах національного та світового ринку за наявності розвинутої економіки та реалізації інвестиційного потенціалу, що забезпечує динамічне зростання на інноваційних засадах.

Основними факторами формування конкурентних переваг є активізація інвестиційної діяльності, зовнішньоекономічних відносин та міжрегіонального співробітництва, нарощення експортного потенціалу, розвиток промисловості та стимулювання інноваційної діяльності, виважений регіональний протекціонізм та підтримка місцевого товаровиробника.

Однією з важливих задач активізації та консолідації зусиль щодо створення сприятливих умов для підвищення конкурентоспроможності на регіональному рівні є розробка і впровадження дієвих регіональних програм, в яких чітко визначена мета, основні цілі, пріоритетні напрямки, комплекс взаємов'язаних заходів, механізми підтримки та стимулювання створення додаткових конкурентних переваг регіону.

Саме з цією метою було розроблено проєкт Комплексної Програми підвищення конкурентоспроможності Чернігівської області на 2021-2027 роки «Чернігівщина конкурентоспроможна».

Програма розроблена відповідно до законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про місцеві державні адміністрації», «Про засади державної регіональної політики» та відповідно до вимог Наказу Міністерства економіки України від 04.12.2006 №367 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення регіональних цільових програм, моніторингу та звітності про їх виконання», розпоряджень голови обласної державної адміністрації від 05.05.2016 № 245 «Про Порядок розроблення регіональних цільових програм, моніторингу та звітності про їх виконання» та від 10.07.2020 № 357 «Про розроблення проєкту Програми підвищення конкурентоспроможності на 2021-2027 роки» тощо.

В основу Програми покладені основні положення Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695, Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року та Плану заходів з її реалізації у 2021-2023 роках, які затверджені рішенням обласної ради від 18 грудня 2019 № 4-21/VII.

Головною метою Програми є забезпечення сталого економічного зростання і соціального розвитку області шляхом створення умов для підвищення конкурентоспроможності та створення додаткових конкурентних переваг за рахунок ефективного використання інвестиційного потенціалу регіону, розвитку промисловості і стимулювання інноваційної діяльності, удосконалення і

розширення зовнішньоекономічної діяльності, міжрегіонального та транскордонного співробітництва, підтримки місцевого товаровиробника, промоції потенціалу Чернігівської області та формування її позитивного міжнародного іміджу.

Відповідно до визначених стратегічних цілей розвитку (з урахуванням SMART-цілей) та існуючих проблем регіону в Програмі визначено пріоритетні напрями, завдання та основні заходи для створення сприятливого інвестиційного середовища, розвитку промисловості та активізації інноваційної діяльності, розширення географії та поглиблення міжрегіонального співробітництва, реалізації експортного потенціалу області та запровадження механізмів імпортозаміщення, формування іміджевої конкурентоспроможності та підтримки місцевого виробника.

Зростання конкурентоспроможності регіону, забезпечення зайнятості населення й підвищення якості життя передбачається досягти за рахунок наступних основних цілей та пріоритетних завдань:

1. Підвищення рівня інвестиційної привабливості та забезпечення інвестиційної активності області:

- підтримка інвестиційної активності та збільшення інвестиційних надходжень;
- маркетингова промоція інвестиційного потенціалу та можливостей регіону;
- підвищення інституційної спроможності органів місцевої виконавчої влади та самоврядування по пошуку, залученню, супроводу іноземних та вітчизняних інвесторів.

2. Промисловий розвиток:

- оптимізація структури промислового виробництва на основі смарт-спеціалізації;
- запровадження системи організаційно-освітніх заходів, спрямованих на підвищення фахового рівня кадрів, здатних працювати за якісно нових умов.

3. Інноваційний розвиток:

- стимулювання інноваційної діяльності в області;
- інституційна підтримка розвитку інновацій, їх комерціалізації та трансферу технологій.

4. Розвиток зовнішньоекономічної діяльності:

- забезпечення активізації зовнішньоекономічної діяльності області та розширення ринків збуту,
- інформаційна підтримка суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності області,
- сприяння європейській інтеграції.

5. Розвиток сфери зовнішніх зносин, міжрегіонального та транскордонного співробітництва:

- всебічний розвиток і поглиблення взаємовигідних міжнародних зв'язків області з країнами світу,
- розвиток транскордонного співробітництва.

6. Формування позитивного міжнародного іміджу області та підтримка місцевого товаровиробника:

- ефективна промоція та популяризація потенціалу Чернігівської області;

- представлення Чернігівської області у виставково-ярмаркових заходах, які проходять як в Україні, так і за її межами;
- інформаційне забезпечення виставкової діяльності;
- підтримка місцевого товаровиробника.

Проект Програми попередньо:

- оприлюднено на офіційному веб-сайті облдержадміністрації, проведено електронні консультації з громадськістю;
- проведено експертизу та отримано експертні висновки щодо визначення результативних показників, реальності та доцільності заходів, включених до проекту Програми.

**Обсяги та джерела фінансування Комплексної програми підвищення конкурентоспроможності Чернігівської області на 2021-2027 роки
«Чернігівщина конкурентоспроможна»**

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання Програми	Всього витрати на виконання Програми, тис.грн	Етапи виконання Програми						
		I			II			
		2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік	2026 рік	2027 рік
Обсяг ресурсів, усього, у тому числі:	24025	3170	3426	3343	3454	3467	3575	3590
кошти обласного бюджету	24025	3170	3426	3343	3454	3467	3575	3590

У цілому реалізація завдань та заходів Програми матиме прямий вплив на зростання конкурентоспроможності регіону, адже забезпечить підвищення інвестиційної привабливості, розвиток промисловості, удосконалення та впровадження нових інноваційних технологій у виробничі потужності, методик та практик у реалізацію промоції потенціалу області, широке залучення суб'єктів господарювання області до зовнішньоекономічної діяльності, підтримку та підвищення конкурентоздатності місцевого товаровиробника. Це дозволить забезпечити підвищення ефективності та продуктивності виробництва, розвиток підприємницької діяльності, збільшення доходів підприємств, створення нових виробничих потужностей та робочих місць, спрощення процесу здійснення оцінки відповідності продукції до європейських стандартів, покращення взаємодії між владою і бізнесом тощо.

Ключовими критеріями ефективності реалізації заходів Програми є проведення оцінки її результатів.

Очікувані результати впровадження Програми

№ з/п	Найменування показника	Один. виміру	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік	2026 рік	2027 рік
Інвестиційна діяльність									
1.	Обсяг освоєних капітальних інвестицій за рахунок усіх джерел фінансування	млн грн	7500	8200	9400	10500	11700	13000	14500
2.	Кількість створених елементів регіональної	од.	2	2	2	3	3	3	3

	інфраструктури, діяльність яких спрямована на залучення інвестицій								
3.	Кількість реалізованих інвестиційних проєктів	од.	30	33	35	35	37	40	40
4.	Кількість навчальних заходів (тренінгів, семінарів) для підвищення обізнаності та посилення інституційної спроможності з питань інвестиційної діяльності органів місцевого самоврядування і місцевої виконавчої влади області	од.	12	12	13	14	14	15	15
Промисловий розвиток									
5.	Індекс промислового виробництва	%	100,3	100,5	101,0	102,2	103,5	104,0	104,8
6.	Обсяг реалізованої промислової продукції	млн грн	37437,3	40238,2	43500,0	46980,0	50973,3	55560,9	60839,2
Інноваційний розвиток									
7.	Питома вага підприємств, що впроваджували інновації	%	10,5	12,0	12,5	12,5	12,6	12,6	12,8
8.	Загальний обсяг інноваційних витрат	млн грн	70,0	70,4	100,0	120,0	125,0	132,0	140,0
9.	Кількість впроваджених нових технологічних процесів	од.	65	71	87	89	96	98	100
10.	Кількість найменувань впроваджених інноваційних видів продукції	од.	72	78	80	85	94	102	110
11.	Питома вага реалізованої інноваційної продукції у загальному обсязі промислової продукції	%	2,8	2,9	3,0	3,05	3,1	3,2	3,3
Зовнішньоекономічна діяльність									
12.	Кількість проведених заходів для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності області	од.	2	3	3	4	4	4	4
13.	Експорт товарів	% до поперед. року	102,3	104,0	105,1	105,5	106,0	107,2	108,0
14.	Кількість інформаційно-освітніх кампаній (в т.ч і в онлайн форматі) для суб'єктів ЗЕД в рік	од.	2	2	3	3	4	5	5
15.	Кількість суб'єктів ЗЕД, залучених до інформаційно-навчальних заходів та B2B та B2G зустрічей	од.	30	35	40	45	50	55	60
16.	Кількість інформаційних анонсів з питань зовнішньої діяльності, які	од.	100	120	130	150	170	180	200

	розповсюджено серед регіональних суб'єктів ЗЕД								
17.	Кількість відвідувачів Економічного порталу Чернігівської області	осіб	20000	21000	21500	22000	23000	24000	25000
<i>Зовнішні зносини, міжрегіональне та транскордонне співробітництво</i>									
18.	Кількість проведених протокольних зустрічей з іноземними делегаціями або окремими представниками	од.	3	4	5	6	7	8	8
<i>Формування позитивного міжнародного іміджу Чернігівщини та підтримка місцевого товаровиробника</i>									
19.	Кількість бізнесових та владних кіл в Україні і за кордоном, серед яких розповсюджено інформаційно-презентаційні матеріали про область (в т.ч. в електронному форматі)	од.	100	120	140	150	160	170	200
20.	Кількість розповсюджених інформаційно-презентаційних матеріалів про експортний потенціал Чернігівщини (в т.ч. в електронному форматі)	од.	100	100	100	100	100	100	100
21.	Розроблено графічну презентацію про потенціал області	од.	1	1	1	1	1	1	1
22.	Кількість проведених щорічних обласних конкурсів «Кращий товар Чернігівщини»	од.	1	1	1	1	1	1	1
23.	Кількість проведених семінарів (вебінарів) щодо підтримки місцевих товаровиробників, зокрема, з питань маркетингової діяльності та безпечності харчових продуктів	од.	10	10	10	10	11	12	12
24.	Кількість виготовлених знаків-логотипів «Чернігівщина, купи рідне» для розміщення в об'єктах торгівлі області	од.	3000	-	-	3000	-	-	3000

Директор Департаменту розвитку економіки та сільського господарства обласної державної адміністрації

О.Д. Хомик